

Föreningsstyrningsrapport

Norrmejerier ekonomisk förening är en svensk ekonomisk förening som verkar i Norrland. Föreningsorganisationen bygger på dess stadgar och den svenska lagen om ekonomiska föreningar, tillämpliga lagar och regler samt kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Demokratisk organisation för norrländsk mjölkproduktion

Norrmejerier är ett kooperativ som ägs av de norrländska mjölkbönderna gemensamt. Som medlemmar i Norrmejerier har de norrländska mjölkbönderna en garanterad avsättning för den mjölk som produceras på gården.

Syfte och medlemsnytta

Syftet med koden är att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna i kooperativa och ömsesidiga företag. Den ska leda till ökad transparens samt öppenhet i föreningens organisation och styre.

- Föreningsstämman beslutade att ansluta sig till koden vid en extra föreningsstämma den 18 november 2020.
- Det är tredje året som föreningsstyrningsrapporten skrivs och den avser år 2023.
- För att rapporten ska vara värdeskapande för föreningen kommer information som är specifik för Norrmejeriers ekonomiska förening under 2023 att redovisas.
- Föreningsstyrningsrapporten kommer granskas av förtroendevalda revisorer som även kommer att presentera den närmare vid föreningsstämman 2024.

Demokratiska processer

Medlemmarna i Norrmejerier ekonomiska förening äger och styr föreningen. Styrningen följer principen ”en medlem, en röst”.

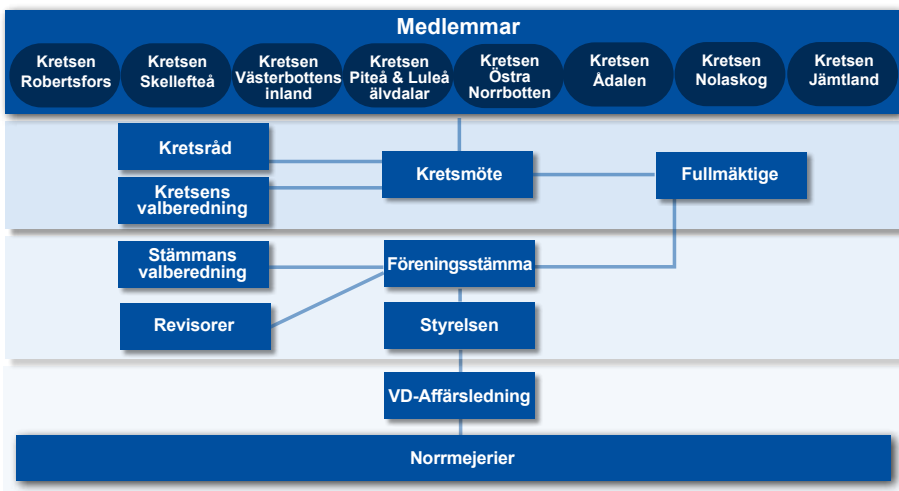
Föreningens medlemmar är idag geografiskt utspridda över ett stort område och indelade i nio kretsar, anpassade efter geografi.

Varje krets har en valberedning som väljs av medlemmarna i den kretsen. Valberedningens ansvar på kretsnivå innefattar förberedelser inför kretsårsmötet, vilket inkluderar:

- Val av kretsråd
- Val av ordförande för kretsrådet
- Val av ordförande, sekreterare och justerare för kretsårsmötet
- Nominering av kretsens ledamot till stämmans valberedning
- Val av fullmäktigeledamöter och deras suppleanter från kretsen

I mars varje år hålls ett ordinarie kretsmöte enligt stadgarna i varje krets. Vid dessa möten deltar föreningens vd, finanschef och representanter från Norrmejeriers styrelse. De presenterar årsredovisningen för det föregående räkenskapsåret, vilken distribueras till medlemmarna inför mötet. Mötet leds av kretsrådets ordförande. Medlemmar har möjlighet att ställa frågor och diskutera med vd, finanschef och styrelseledamöterna. Vid kretsmötena behandlas också medlemmarnas motioner. Under mötet beslutas även vilka motioner som ska vidarebefordras till föreningsstämman i maj.

En treårig beslutsprocess att förändra Norrmejeriers medlemsorganisation

2023

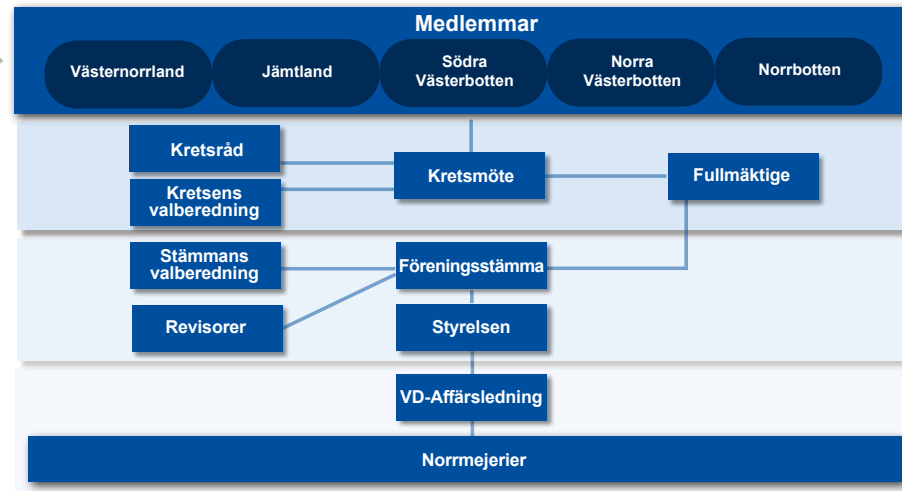
Förslag på ny organisationsstruktur uppdelade efter län

Under fullmäktigekonferensen i maj 2022 föreslog styrelsen en ny organisationsstruktur för medlemsorganisationen, motiverat av minskat medlemsantal under flera år. Anledningen till förslaget var bland annat att anpassa organisationen till medlemsantalet som minskat och att det är svårt att fylla alla förtroendeposter som ska tillsättas. Förslaget innebar en sammanslagning av de nio nuvarande kretsarna till fyra, geografiskt organiserade efter län, Norrbottens -, Västerbottens -, Västernorrlands- och Jämtlands län.

Fullmäktige hade förslaget som utgångspunkt och fick följande frågeställningar att diskutera:

1. Vad är en optimal medlemsorganisation?
2. Vad krävs för att det ska vara attraktivt att vara förtroendevald i Norrmejerier ek förening?
3. Utifrån presenterat förslag, vad ser ni för utvecklingsmöjligheter på krets nivå?

Fullmäktiges återkoppling av diskussionerna dokumenterades. Styrelsen valde att inte gå vidare med förslaget, då deras bedömning var att tiden inte var riktigt mogen för föreningen. Frågan återupptogs vid nästa års fullmäktige, maj 2023, då medlemsantalet sjunkit ytterligare och behovet av förändring var ännu mera aktuell. Fullmäkti-

2025

ges input från fullmäktige året innan repeterades och distribuerades till kretsårsordförandena och blev således ett vägledande underlag i det fortsatta arbetet.

En demokratisk process påbörjades där kretsårsordförandena i respektive krets fick en nyckelroll att samordna kretsarnas input till styrelsens förslag om ny organisationsstruktur. Denna process pågick under hösten 2023 där kretsråden bearbetade styrelsens förslag i tvärgrupper som var organiserade enligt det nya förslaget (länsuppdelning). Kretsråden jobbade m a o ihop med den krets som förslaget avsågs att slås ihop med. De sammanslagna kretsarna kallades till möte i november, där kretsråden presenterade sina synpunkter på den föreslagna förändringen och medlemmarna i kretsarna fick komma med sina synpunkter. Kretsråden och kretsarnas input dokumenterades och sammanfattades i ett beslutsunderlag till styrelsen.

Vid styrelsemötet den 14 december 2023 fattades beslut om strukturförändringen, där det ursprungliga förslaget om fyra kretsar ändrades till fem. Denna ändring baserades på input från kretsarna, som bland annat ansåg att Västerbottenskretsen skulle bli för omfattande, både i medlemsantal och geografi (avstånd). Västerbottens kretsar delades således upp till kretsarna Norra och Södra Västerbotten.

Nästa steg innebär implementeringen av styrelsens beslut i respektive krets, med planerade stadgebundna kretsmöten i mars 2024. De stadgebundna förändringar som berörs av förslaget kommer att behandlas och

beslutas vid föreningsstämman i april 2024. Detta gäller bland annat förändrat antal i fullmäktige och antal i stämmans valberedning. Den nya strukturen förväntas vara helt implementerad och i full drift från och med stadgebundna kretsmötena i mars 2025. Hela processen tar tre år att genomföra.

- Med färre medlemmar är det nödvändigt att omstrukturera våra kretsar för att bibehålla engagemanget. Nu kommer vi att kombinera digitala och fysiska möten när avstånden ökar inom kretsarna. Men vi kommer att fortsätta med en del fysiska träffar för att främja de lite mer livliga diskussionerna som bara uppstår när man ses.

Göran Olofsson, styrelseordförande

Engagerade medlemmar

Under hösten har Norrmejerier drivit kampanjen "Det har aldrig varit viktigare att välja norrländskt," för att öka medvetenheten och främja valet av lokala mejeriprodukter.

Som en del av detta har man återupptagit konceptet "Bonde i butik" för att engagera medlemmarna.

Emelie Nilsson från Björnabäckens lantbruk och mjölkbonden Märta Åslund deltog i Örnköldsvik, där de informerade konsumenter om norrländsk mjölkproduktion och bjöd på Norrmejeriers nya yoghurtprodukter. Kampanjen har fått positiv respons från konsumenter, som blev överraskade och glada över att se unga kvinnliga bönder.

Kampanjen, som också inkluderade andra städer som Skel-

lefteå, Gällivare, Piteå, Haparanda, Nordmaling och Luleå, betonar vikten av att konsumenter förstärker och väljer norrländska produkter.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande omfattar flera aktiviteter:

- Aktivt deltagande i kretsmöten och andra arrangemang anordnade av föreningen.
- Framläggande av motioner till behandling i kretsen och vidare till föreningsstämman.
- Direkt inskickning av motioner till föreningsstämman.
- Regelbundna skrivelser och frågor till styrelsen under årets gång.
- Deltagande i branschrelaterade möten, såsom kommunala träffar och evenemang arrangerade av LRF, Länsstyrelsen och liknande, samt engagemang i opinionsbildning.

- Agera som ambassadörer för Norrmejeriers varumärke, vilket är en strategisk del i vår marknadsföring. Exempelvis via de årliga populära betesläppen, inlägg i sociala medier, debattartiklar mm.

Utdelning på medlemmars insatskapital är en viktig del av den ekonomiska modellen. Vid det årliga bokslutet beslutas om eventuell vinstdelning. Denna kan ske antingen genom insatsmission, där vinsten överförs till medlemmens insatskonto, eller via efterlikvid, där vinst betalas ut direkt till medlemmarna till grund för handlingsplaner med åtgärder som ökar hållbarheten i verksamheten, åtgärder som även ska bidra till lönsamheten. Hållbarhet och lönsamhet är tätt sammankopplat och åtgärder som mer egenproducerat foder, investeringar i biogasanläggningar, minskat svinn och mindre vattenanvändning är både bra för miljön och för lönsamheten.

Så bidrar Norrmejeriers medlemmar till företagets tillväxt och stabilitet

Medlemmarna bidrar till värdeskapande genom två centrala roller: som affärspartners och som ägare. I sin affärsrelation till företaget deltar medlemmarna i dess verksamhet, vilket stärker företagets ekonomi. Som ägare, vilket ofta benämns som "Ågarorganisation" eller "Medlemsorganisation", bidrar de med kapital och strategiskt beslutsfattande. Styrelsen har en avgörande roll i att säkerställa att dessa relationer utformas för att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, engagemang och lojalitet. Detta uppnås genom en noggrann balans av medlemmarnas behov och företagets långsiktiga mål.

Den kooperativa affärsmodellen för ägarstyrning bygger på följande modell:

1. Ägare - Medlemmarna som äger företaget.
2. Styrelse - Vald av ägarna för att styra företagets strategiska riktning. (I styrelsen ingår även två arbetstagarrepresentanter).
3. Ledning - Ansvarar för den dagliga driften och implementeringen av styrelsens riktlinjer.
4. Företag - Själva operativa enheten som leds av vd och ledning.

Utbildning för unga och nya medlemmar

I april i år anordnades en tvådagarsutbildning speciellt för Norrmejeriers unga och nya medlemmar. Denna utbildning var riktad till de som är 35 år eller yngre och som varit medlemmar i Norrmejeriers ekonomiska förening i högst fem år. Syftet var att ge en djupare förståelse för hur en ekonomisk förening som Norrmejerier fungerar, samt att erbjuda insikter i olika delar av verksamheten och möjligheten att diskutera gemensamma frågor och utmaningar.

Utbildningsprogrammet var omfattande och inkluderade produktkunskap och rundvandring på Umeå mejeri, transportinformation, mjölkprovshantering, mjölkanalys i laboratorium och tips på hur de kan agera som effektiva ambassadörer för varumärket. Norrmejeriers medlemschef och styrelseordförande berättade mer om Kooperationens principer och hur man främjar och upprätthåller medlemsengagemang. Vd för Norrmejerier delade med sig av information om företagets ekonomi och framtida strategier. En annan höjdpunkt var presentationen om Norrmejeriers varumärkesresa "Gör gott".

Responsen från deltagarna var överväldigande positiv, vilket gläder arrangören Helena Uppenberg, medlemschef. - Med tanke på hur mycket alla deltagare uppskattade utbildningen så planerar vi fler utbildningstillfällen för våra medlemmar även nästa år. Det har kommit önskemål från våra "äldre" medlemmar om att erbjuda även dem, motsvarande utbildning, vilket är glädjande, berättar Helena Uppenberg.

"Delaktighet och bra samtal"

Utbildning för Norrmejeriers unga och nya mjölkbönder var ett uppskattat arrangemang som genomfördes under året. Lisa och Erik Bergström, Älvsbyn, ser fram emot fortsatta träffar med kollegor och medarbetare på Norrmejerier.

- Hela utbildningen kändes väldigt välplanerad och givande, berättar syskonen Lisa och Erik från Algota gård i Piteå som deltog på utbildningen för unga och nya medlemmar. Det som vi fastnade mest för var nog att träffa så många andra unga bönder i liknande situation som vår samt att få ett ansikte på ordförande, vd och många andra medarbetare som tog sig tid att möta oss och kunna få bra samtal. Vi kände oss delaktiga i det arbete som görs på mejeriet och blev mötta av stor förståelse för de utmaningar vi själva har.

Varför valde ni att delta på utbildningen?

- Vi ville först och främst få bättre förståelse för hur mejeriet fungerar. Det är så många steg mellan att mjölkbilen hämtar mjölken och konsumenternas kylskåp som mejeriet sköter åt oss, som vi kände att vi behövde förstå bättre. Om vi ska kunna fortsätta göra bra och efterfrågade produkter till konsumenten gäller det att vi också förstår hur mejeriet kan förädla vår råvara.

Föreningsstämman; Norrmejeriers högsta beslutande instans

Föreningsstämman är föreningens högst beslutande organ, bestående av fullmäktigeledamöter som är valda av medlemmarna i de olika kretsarna. Denna sammankomst har flera kritiska funktioner, bland annat att:

- Godkänna resultaträkningen och balansräkningen.
- Fatta beslut om hur vinst eller förlust, enligt den godkända resultat- och balansräkningen, ska hanteras.
- Bevilja ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören (VD).
- Behandla andra ärenden som faller under föreningsstämmans befogenheter enligt lagen för ekonomiska föreningar och föreningens egna stadgar.

Föreningsstämman har även ansvar för att:

- Besluta om ändringar i föreningens stadgar.
- Välja medlemmar till styrelsen, föreningsstämmans valberedning, och förtroendevalda revisorer.
- Godkänna det auktoriserade revisionsbolaget som föreslås av styrelsen.

Stämman tar också ställning till de motioner som framförts och behandlats i kretsarna samt i styrelsen. Ledningen av stämman sker genom en ordförande och en vice ordförande, vilka är externa aktörer. Den senaste föreningsstämman hölls i maj 2023.

Valberedningens roll och arbete i föreningsstämman

Föreningsstämmans valberedning spelar en central roll i att nominera kandidater till förtroendevalda poster i styrelsen, samt revisorer. De ansvarar även för att föreslå arvoden till dessa förtroendevalda. Deras förslag presenteras årligen vid den ordinarie föreningsstämman, som traditionellt hålls i början av maj.

Valberedningens ansvar inkluderar också att förbereda en ordförande och vice ordförande för att leda föreningsstämman, samt att organisera presidiet för fullmäktige. Denna viktiga grupp består idag av nio ledamöter, representerande varje krets, varav en utses till samordnare av stämman. När den nya organisationsstrukturen är på plats kommer antalet ledamöter minska från 9 till 7.

Medlemsrådet: En länk i föreningens beslutsprocess

Medlemsrådet, ett utskott från styrelsen, spelar en central roll i föreningens verksamhet. Förutom att agera som bollplank åt medlemschefen och kvalitetskoordinatoren i frågor rörande medlemskap och mjölk kvalitet, ansvarar rådet för medlemsrelaterade frågor och har mandat att fatta egna beslut. Dessa beslut förankras i styrelsen som en regelbunden punkt på styrelsemötena, dels genom att inkludera medlemsrådets protokoll i styrelsematerialet, dels muntligen av dess ordförande vid styrelsemötena, antingen för förankring eller för beslut som kräver hela styrelsens engagemang.

Medlemsrådets ansvarsområden innefattar:

- Mjölkinvägning och föreningens mål
- Mjölkkvalitet
- Föreningens stadgar
- Årliga besök av Länsstyrelsen
- Föreningsledarträffar
- Utbildning av förtroendevalda/ medlemmar
- Information till medlemmar
- Funktion som bollplank för medlemschefen och kvalitetskoordinatoren

På dagordningen för medlemsrådets möten står regelbundet:

Aktuella medlemsfrågor

Kvalitetssäkringssystemet Norrgården, med mandat att utveckla och bereda under året (ändringar beslutas årligen av styrelsen)

- Ärenden till och från styrelsen
- Omvärldsbevakning och mötesforum
- Beslut om medlems in- och utträden samt överlåtelse
- Föreningsfrågor
- Kommunikation till medlemmar

Medlemsrådets möten fördelas jämnt under året, parallellt med styrelsens möten.

Styrelsens roll och funktion i Norrmejeriers ekonomisk förening

Styrelsen i Norrmejerier ekonomiska förening består av åtta ledamöter, två arbetstagarrepresentanter med deras suppleanter. För att stödja styrelsens arbete adjungeras även VD, CFO, medlemschef och administratör till styrelsemötena.

Styrelsens huvudsakliga uppgifter innefattar:

- Att leda föreningens verksamhet och utforma dess strategiska riktning på lång sikt
- Att tillsätta och avsätta VD
- Att fastställa anvisningar och riktlinjer för föreningens verksamhet

Styrelseledamöterna, som väljs för tvåårsperioder, speglar en mångfald bland ägarna avseende ålder, kön, geografisk spridning, etnicitet och tid som medlem i föreningen. Föreningens stadgar tillåter upp till två externa ledamöter i styrelsen.

Styrelsen är själv ansvarig för att planera och genomföra sina möten, vilka styrs av en årsplan kopplad till det ekonomiska året och styrelsens arbetsordning. Digitala möten har blivit en standard efter pandemin, främst för effektivitetens skull, men fyra möten årligen äger rum fysiskt.

I enlighet med företagets grundprinciper säkerställer styrelsen att verksamheten reflekterar medlemmarnas intressen och genererar långsiktig nytta för medlemmarna.

För att bibehålla en öppen dialog med medlemmar och intressenter arbetar styrelsen för transparens och efterlevnad av föreningens demokratiska processer. Ägarkommunikationen sker huvudsakligen vid kretsarnas stadgebundna möten och höstmöten. Inför dessa tillfällen samt vid varje tertialrapport tillhandahåller VD och CFO ekonomisk information, tillsammans med styrelsens ordförande och medlemschef. Kretsordförandena ges då möjlighet att förbereda sig för kretsmöten genom att ställa frågor och ge feedback.

Ersättning till ledande befattningshavare

Föreningsstämmans årliga ansvar inkluderar att besluta om ersättningsnivåer för förtroendevalda. Förberedelsen av detta underlag, som innefattar arvoden för förtroendevalda och nivåer på reseersättning, hanteras av föreningsstämmans valberedning. Informationen distribueras till fullmäktige i handlingarna inför föreningsstämman.

Styrelsemedlemmarna mottar ett fast kvartalsarvode, baserat på det årliga inkomstbasbeloppet, samt en löpande timersättning som är jämförbar med ersättningen för andra förtroendevalda. Föreningsstämman granskar valberedningens förslag och fattar beslut om arvodenas nivå.

Den totala ersättningen som utbetalas till styrelsen och VD redovisas öppet i årsredovisningen. Dessutom finns inom styrelsen ett ersättningsutskott vars huvuduppgifter är att fastställa VD:s lön och fungera som rådgivare till VD vid lönesättning av andra ledande befattningshavare

Revision, risk och intern kontroll

Norrmejerier ekonomiska förening använder sig av två förtroendevalda revisorer, som är medlemmar i föreningen, för att säkerställa en noggrann granskning av föreningens finansiella och administrativa förvaltning. Dessa revisorer arbetar i samarbete med auktoriserade revisorer för att granska årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt bedöma styrelsens och VD:s förvaltning.

En viktig del av revisorernas arbete är att noggrant granska företagets riskhantering och interna kontrollsystem. De rapporterar eventuella avvikelser och viktiga iakttagelser till både styrelsen och företagsledningen. Deras arbetsplan, som de utarbetar årligen, styr granskningen och säkerställer en effektiv revision.

För att utföra sitt arbete effektivt har revisorerna full tillgång till styrelsens dokumentation. De granskar alla material inför styrelsemöten, inklusive mötesprotokoll, och övervakar att fattade beslut verkställs korrekt. Denna kontrollprocess sker kontinuerligt under hela året

Umeå den 27 februari 2024

Göran Olofsson
Ordförande

Lars Eriksson
Vice Ordförande

Granskningsrapport

Till föreningsstämman i Norrmejeriers ekonomiska förening. Org. nr 794700-2296

Vi av Föreningsstämman utsedda förtroendevalda revisorer har översiktligt granskat föreningens tillämpning av principerna enligt Svensk Kod för styrning av kooperativa företag och styrelsens föreningsstyrningsrapport för år 2023.

Ansvarsfördelning och granskningens omfattning

Det är styrelsen som har ansvaret för att principerna i koden följs och att detta redovisas och förklaras i föreningsstyrningsrapporten. Vår översiktliga granskning har en väsentligt mindre omfattning jämfört med en revision enligt International Standards on Auditing eller god revisionssed i Sverige.

Granskningen inriktning

Vår granskning av de åtta principerna i Koden har skett utifrån ett medlemsperspektiv och enligt Svensk Kooperations vägledning för förtroendevalda revisorer. Särskild vikt har lagts vid hur föreningen har tillämpat Kodens principer om syfte och medlemsnytta, demokratiska processer samt medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande. Därtill har vi granskat styrelsens föreningsstyrningsrapport.

Vi anser att vår granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vår översiktliga granskning visar; att föreningen i allt väsentligt har följt de åtta principerna i Koden och att styrelsens föreningsstyrningsrapport har upprättats enligt Koden.

Umeå den 27 februari 2024

Per Wikström
Förtroendevald revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor